

Omnino autem ex contrariis oportet considerare ea, quæ pertinēt ad leniendum. Et iis, quos timent, & propter quos pudore afficiuntur, quoad enim ita se habeant, non irascuntur. Fieri enim non potest, ut simul timeant, & irascantur. Et iis qui per iram fecerunt, aut non irascuntur, aut minus irascuntur: non enim propter despiciētiam videntur egisse. Nemo enim qui irascitur, despicit. etenim despiciētia vacat dolore, ira vero cum dolore est. Et iis, qui propter ipsos pudore afficiuntur. Et qui se habent contrario modo, ac illi qui irascuntur, profecto lenes sunt, ut in ludo, in risu, in festo, in felici die, in recta actione, in saturitate, omnino in indolentia, & voluptate sine contumelia, & in spe aqua. Præterea vero qui commorati sunt in ira, & non recenter irascuntur. Sedat enim iram tempus. Sedat vero etiam alterius iram maiorem de alio sumpta poena prius. Quam ob rem recte Philocrates, dicente quodam, dum irascetur populus, quid te non defendis? Non dum, inquit. Verum quando? cum alium videro in crimen vocatum. Lenes enim sunt, cum in alium iram consumperunt, quemadmodum contigit in Ergophili casu. Magis enim ei succensentes, quam Callistheni, eum dimiserunt, propriea quod Callisthenem pridie morte multeferant. Et si conuicerint. Et, si maius malum passi sint, quam ij, qui irascuntur, atulissent. quasi enim se sumplisse poenam putant. Et, si se iniuste agere arbitrantur, & iuste pati. non oritur enim ita aduersus iustum: quia non amplius præter id, quod conuenit, putant se pati. ira autem id ipsum erat. Quam ob rem oratione oportet prius castigare. molestè enim ferunt minus, dum castigantur etiam serui. Et si eos non sensuros esse putant se ab ipsis offendii, & pro quibus passi sint. Nam ira singularium est. idque patet ex definitione. Quamobrem recte scriptum est, Dicito Vlyssem eversorem, quasi non virtus esset, si non sensisset, & à quo, & pro quo. Quare neque aliis, quicunque non sentiunt, irascuntur, neque mortuis amplius. quippe qui passi sint extrellum, & non sint dolituri, neque sensuti, quod illi, qui irascuntur, appetunt. Itaque bene de Hecatore Poeta, dum mitigare vellet Achillem ab ira aduersus mortuum: Mutam equidem terram verberat. Manifestum igitur est, iis, qui lenire volunt, ex his locis dicendum esse, ipsos quidem parantibus eiusmodi: illos vero,